

XARXA LOCAL D'INFÀNCIA DEL PRAT DE LLOBREGAT

Identificació de la reunió

Data	10/02/2021
Lloc	On-line
Persones assistents	Arnau Garcia – Àrea d'acció social Sara Abadia – Tècnica d'infància i família a la secretaria d'acció social Esther Martín, especialista infància EBAS Centre i coordinadora del SIS Àngels García – Directora de l'escola Galileu Galileu – (En representació de les escoles públiques d'infantil i primària) Neus Gómez, àrea de Salut de L'Ajuntament Lola Cortés – Integradora social de l'institut Ribera Baixa Neus Torres – Logopeda del CDIAP Anna Bardella – Educadora social del projecte passarel·la (SIS) Enric Gómez – SIS Ariadna Sureda – Terapeuta del SOAF Miriam Simón – Coordinadora del programa SIS Ruta Rosa Mela- Coordinadora del SIAD Nati Mora-Àrea Acció Social / Projectes Comunitaris i territori Àngela Muñoz – Treballadora social del CAP Miguel i Capsada – Barri de Sant Cosme Elena Muñoz - coordinadora de l'àrea d'infància - Associació SaóPrat Lídia Montero – Responsable del pla jove des de la secció de joventut - JovesPrat María Martínez – Directora de l'EBM Representació escoles bressol Irene Hernandez– Educadora social - EBAS Sant Cosme Toni Teixeira – Educador social - EBAS Marina Jordi Foguet – Infermer - CSMIJ Jordi Funcosa – Treballador social sanitari d'atenció primària – CAP Ramona Via Joaquin Carrillo – Coordinació d'atenció a la víctima - Policia Local Anna Castro – Educadora – EBAS Ribera Baixa Marta Chamorro – CPS Francesc Palau Laia Monterde – Xarxa Consultors Claudia Vallvé – Xarxa Consultors Esteve Azemar – Xarxa Consultors
Documentació aportada	Powerpoint presentació PLIA El Prat de Llobregat Protocol de maltractament

Intervenció de SOAF sobre el treball amb famílies en temps de COVID19

Més de 35 derivacions durant el mes de març. Eren sobretot casos que es van atendre per via telefònica perquè la família no tenia la infraestructura per fer una sessió telemàtica.

Tipus de situacions:

- Les famílies, una crisi que es podia considerar inesperada, es convertia en una crisi estructural o de desenvolupament. La família o es podia adaptar a una situació on els estressos els superaven per tot arreu.
- Els estressors estaven relacionats amb precarietat i pobresa, dificultats amb la salut i el benestar emocional i relacional, amb l'atenció educativa i amb la pèrdua de recursos socioeducatius.

- Aquestes crisis van desencadenar situacions que estaven latents: manca d'espais de descompressió dels adults van fer que moltes situacions soterrades emergissin.
- Tipus de situacions:
 - Figures parentals que patien per la desregulació, i la situació els desbordava tant que no podien regular els seus fills amb la nova realitat.
 - Figures parentals que demanaven pautes per contenir els conflictes derivats de la situació de crisi. Sobretot conflictes relacionals que es solucionaven en forma violenta.
 - Figures parentals que van veure que necessitaven recursos per poder ocupar el temps amb els seus fills, amb diferents franges d'edat.
 - Figures parentals que demanaven ajuda per l'angoixa que els provocava veure adolescents tancats, desconnectats de la llar però connectats a les pantalles en excés. Manca d'eines i reconeixements perquè els pares poguessin accedir o generar espais de connexió emocional amb els seus fills adolescents.
 - Adults que demanaven ajuda per poder transitar per un procés de dol, relacionat amb la pèrdua d'un ésser proper, o per pèrdues de feina o situacions d'ERTE.
 - Explosió de situacions de violència, amb adolescents que no podien contenir-se i acabaven expressant el seu malestar a través de la violència amb els seus pares.
- Es va veure com els nens petits estaven molt més demandants, incrementaven l'ús de pantalles, expressaven més ràbia i apatia, alteració de la son, canvis de caràcter sobtats.
- I els adolescents, més d'un 70%, van incrementar el ús de pantalles i es van mantenir apàtics.
- Molts nens han passat a tenir rols o a ocupar un paper de més responsabilitat: no hi ha escola, els pares han de treballar i els nens han de quedar-se a casa. S'han comès també negligències a nivell social, que els nens han expressat ser més cuidadors que no pas cuidats.
- A l'hora d'atendre aquestes famílies es va veure que el millor era sobretot reconèixer i validar. Reconèixer el patiment i validar, donar permís per estar perduts, per no saber manejar-se en aquesta situació. Es van donar eines i pautes, però en una situació tan extrema era molt important no jutjar, deixar els consells i passar a validar que la situació era molt complicada. Donar un espai d'escolta i de comprensió de què s'estava fent tot el que podien i no era fàcil.
- I tot això s'ha de poder reparar, donar un sentit i prendre consciència.

Debat en grups sobre com ha impactat la covid19 en la protecció dels infants

Es divideix la Xarxa en tres subgrups que debaten sobre els impactes de la COVID en la infància, adolescència i les famílies a la ciutat. Així com, sobre les estratègies dels professionals i les limitacions que s'han trobat. En els annexos s'hi troben les aportacions que s'han fet a cada debat

DRET A SERVEIS DE QUALITAT:

1. Temes clau:

- Serveis de suport a famílies (formació, acompanyament...)
- Serveis Educatius (centres, oferta fora escola, programes d'èxit educatiu, NEE, acollida...)
- Serveis de Salut (centres, educació per a la salut...)
- Serveis d'ocupació (orientació adolescents al mercat laboral...)
- Serveis de benestar social i Ajuts econòmics

2. Com ha impactat la COVID i les seves conseqüències socials i econòmiques en els drets dels infants i adolescents del Prat?

En general:

- Tancament escoles durant el confinament com a vulneració drets. Les escoles són les relacions i els espais de trobada dels infants. És una necessitat, i la principal mesura que va tallar drets de cara als infants va ser el tancament de les escoles, per molt que s'intentés mantenir el contacte on- line. L'element clau és tornar a obrir les escoles.
- Moltes dificultats per contenir als domicilis les situacions derivades de la COVID
- Ha afectat emocionalment a les famílies per diferents motius: famílies que han hagut d'afrontar situacions econòmiques complicades i de pèrdua de feina, famílies amb alta dedicació horària a feines i sentiment de culpa per no poder atendre als nens i el contrari, famílies confinades en les quals la convivència prolongada ha fet aflorar conflictes
- Pèrdues familiars de persones grans i joves, dificultat especial en infants
- Tema econòmic, d'infants que es quedaven a menjar al menjador. L'ajuntament va repartir targetes de menjador. Ja no era un tema d'ordinadors o no, era un tema d'aliments.
- Ha hagut un gran augment de necessitats de bancs d'aliments, i s'han hagut d'activar altres recursos per poder activar a les famílies com es pogués.

Infants amb discapacitat

- Moltes dificultats durant el confinament amb infants que necessiten sortir fora.
- Famílies que no s'atrevien a sortir de casa, encara que tinguessin permís, perquè tenien por a ser mal vistes. Estaven desesperades perquè necessitaven sortir amb el nen o nena, però no ho feien perquè el dia que sortien s'havien sentit fatal perquè la gent els deia coses.

Escoles

- S'han fet paleses mancances del sistema educatiu.
- S'ha vist que a l'escola hi havia poc coneixement de les famílies (des de l'escola, el servei de salut..).

Serveis socials

- S'ha hagut de fer una atenció molt urgent per ajudar a les famílies el més ràpid possible en moltes necessitats: pèrdua de feina, problemes econòmics, manca d'aliments, necessitat d'atenció emocional.
- S'ha hagut de fer seguiment a nivell emocional. Les persones trucaven dient "necessitem parlar amb algú" i s'ha hagut de donar molt suport en aquest sentit, i es continua fent.
- L'atenció s'ha hagut de centrar en la resposta de necessitats alimentàries. I s'ha hagut de donar una resposta molt ràpida, molt urgent i molt immediata per garantir necessitats bàsiques.
- Molt augment de necessitats, s'han creat llistes d'espera i s'han activat nous recursos
- Les famílies estan molt agraïdes per l'atenció rebuda, però l'atenció s'ha centrat, sobre tot, en una atenció urgent. Activar recursos de manera immediata, perquè l'atenció era principalment necessitat alimentària. I això impacta tant en els pares com als nens.
- Situacions de por: por d'anar a serveis socials.

Salut

- En el primer moment l'atenció era telefònica i centrada en les famílies que estaven confinades, i se les va trucar per donar consells i informar.
- Es va prioritzar les vacunes dins el programa del nen sà.
- Es va haver de donar suport a d'altres àrees i es va fer de tot.
- Quan es va normalitzar es va reprendre el tema de les vacunes i les revisions. I es van trobar que, quan es volia sortir, hi havia nens amb por de sortir. Havien estat tant temps tancats, i veien les notícies, i no van poder assimilar tota la informació. I si les famílies no ho van saber treballar, en el moment que es podia sortir va persistir la por.
- A nivell sanitari es van reprendre revisions i vacunes a partir juny. Va ser complicat perquè hi havia famílies que tenien por, que no volien anar al cap, i també perquè és un perfil de famílies al que s'ha de perseguir. Però les vacunes no es poden deixar passar, i a poc a poc s'ha pogut recuperar el "desfase" i ara ja més o menys estan al dia. En tot cas, és un tema més de les famílies que cal anar al darrere.

3. Quines dificultats ens hem trobat els professionals per donar-hi resposta?

Infants amb discapacitats

- El tema TEA no està solucionat al Prat, i cada vegada tenim més nens. Tenim TEAS greus des d'infantil. Necessitem TF preparades en TEA. Les TF estan molt ben preparades per gent gran, alguna hi ha per infància, però tema de TEA hi ha una necessitat important, perquè la discapacitat psíquica també va acompanyada de problemes de comportament.
- Un altre problema és el de les famílies amb discapacitat intel·lectual que tenen fills. S'estan fent funcionaments molt primaris (fer que aconseguixin el certificat) però no hi ha una manera específica de fer, ni els professionals tenen aquesta formació. I molts d'aquests progenitors tenen molts problemes de negligència i els professionals no ho tenim preparat. Perquè si no el procés sempre acaba sent el mateix i fa falta una altra manera d'intervenir, que puguin treure's el certificat, que puguin accedir als recursos (p.ej. habitatge protegit). Són famílies que necessiten molts recursos i de vegades es volen posar moltes coses en famílies que no tenen capacitat per assumir-ho, i potser hauríem de pensar en com treballar amb els pares que tenen una discapacitat acreditada, o que sospitem que tenen una discapacitat.

Escola

- Les escoles no estaven preparades per fer una tasca on-line. S'han hagut de reinventar i treballar tot on-line. Un gran nombre de famílies no tenien dispositius digitals, i no estaven desconnectades perquè es mantenien en contacte per via telefònica, però era molt difícil fer les tasques pel mòbil
- S'han rebut dispositius, però en alguns casos han arribat tard i han estat desconnectats fins al mes de juny.
- Contradicció: preocupació per l'ús pantalles i pantalles com a única manera de connectar.
- Por de moltes famílies a anar a l'escola. Malgrat que es prenen les mesures sanitàries, i que s'està fent seguiment i parlant amb les famílies, per a algunes famílies hi ha por. I és molt important que els nens psicològicament tornin a l'escola, per relacionar-se entre ells, etc.
- Impossibilitat per fer treball inter-cicles, treball entre classes, no es pot trencar relació amb amics d'altres bombolles. I això és dur per als infants, perquè no es poden relacionar.
- Normalització de la situació.

Serveis socials

- Perill que l'atenció als infants des de SS. quedi despenjada per atendre als pares
- S'ha normalitzat una situació, de famílies que continuen sense tenir feina, continuen necessitant alimentació, i estan a serveis socials perquè ho necessiten.
- La situació actual no és la de fa 2 o 3 anys. Hi ha molts nens i pares que tenen por a sortir al carrer.

Serveis d'atenció pública en general

- Cansament dels professionals.
- Professionals abocats en la seva tasca, treballant 7/24 hores. No han desconnectat al tornar a casa, perquè han continuat immersos en els problemes que havien d'atendre, fent seguiment...
- Sensació de frustració, perquè es podia trucar a les famílies, però no es podia fer res més per ajudar-les.

4. Quines estratègies ens han funcionat?

- Atenció telefònica ha augmentat molt.
- S'ha fet molt seguiment, trucades des de les escoles, adaptació.
- Molta connexió amb famílies per correu / telefònicament. Especialment seguiment de les famílies amb situacions vulnerables.
- El suport de l'ajuntament ha funcionat: en dispositius, targetes menjador... S'han activat molts recursos.
- Molta ajuda de tots els serveis. Tothom ha estat al 100%.
- S'han activat molts recursos per donar resposta a totes les situacions. Han augmentat els ajuts d'aliments, les derivacions, l'atenció emocional.
- Projecte SIS. Ha estat molt útil. S'ha iniciat en un moment en què ho necessitàvem perquè la família no ho dirà tot el que passa a serveis socials, i els companys del SIS estan allà i ho veuen in situ. Arriba un moment en què des de serveis socials no es pot fer més i el fet de tenir un suport des del SIS ha ajudat molt. I les famílies ho sostenen.

- L'atenció des de serveis socials s'ha obert, per fer-ho més ràpid i actuar de la manera més immediata possible. Amb la COVID la urgència és ara.
- Han arribat nous perfils a serveis socials que abans no hi arribaven, adolescents que van a demanar suport emocional...
- Serveis Socials molt presents. Augment confiança en els treballadors. Les famílies estan molt en contacte amb els serveis socials, truquen, demanen ajuda. Sobretot per la por. Perquè estaven perduts i no sabien què fer, i han trucat a serveis socials per orientació.
- Oficina de tràmits faciliten la gestió de les famílies. Han donat sortida a famílies en situacions d'ERTO, que estaven en situacions molt complicades perquè han trigat molt a cobrar.
- Capacitat de readaptació dels nens. Estan fent les classes amb normalitat. Respecten les mascaretes i s'han habituat, i això també és un treball de les famílies perquè des del primer dia és així. I tots s'han pogut adaptar i mantenir les regles de manera molt rigorosa. Tenen una gran capacitat d'adaptació, i en una situació tan complicada es veuen somriures (amb els ulls, però es veuen).
- Els professionals ho han donat tot. S'han readaptat.
- Es posa molt en valor el servei públic a l'hora d'atendre a les persones. Gran adaptació per donar resposta des del servei públic.

5. Propostes

- El servei d'atenció domiciliària hauria de formar alguna treballadora familiar en aquest tema. Can Rigol s'ofereix a formar TF en TEA

GRUP 2 – DEBAT COVID XARXA INFÀNCIA DEL PRAT DE LLOBREGAT

Dret a viure en entorns segurs i nets

Temes clau

Violència exercida per persones adultes (violència de gènere, violència a l'entorn familiar, desprotecció) - Violència entre iguals (bullying - cyberbullying) - Seguretat dels infants a l'entorn públic (mobilitat, contaminació...).

Impactes de la COVID...

- Els conflictes familiars que ja hi havien, s'amplifiquen i impacten en els infants. El fet d'estar tancats a casa, ha fet que els infants rebin més maltractament que habitualment. Per tant el maltractament infantil s'ha incrementat, i el maltractament derivat de la situació d'emergència sanitària no s'ha visibilitzat ni desbloquejat encara.
- La desaparició dels entorns de socialització no familiars, com ara l'escola, el grup d'iguals, els espais de lleure, etc. Han generat la vivència de "no seguretat" en els infants pel fet d'estar tancats al domicili familiar, en situació de conflictivitat.
- Condicions d'habitatge. No és el mateix viure una família en una habitació, amb més unitats familiars, que en un pis amb la seva pròpia unitat familiar. Diferents vivències de confinament depenent d'aquesta condició, diferents intensitats de conflicte i dificultat de preservar als infants de la situació. (EBAS St. Cosme)
- La pèrdua de l'espai del menjador ha impactat en els hàbits alimentaris saludables, espai no substituïble amb el banc d'aliments.

- Pares i mares desbordats, des dels EBAS es van haver d'enviar propostes de jocs per fer amb els fills. Dificultats en la relació paternofilial.
- L'ús de les pantalles. Hi ha hagut un abús de pantalles en adolescents i també en infants. Aquest excés ha pogut derivar en addicció. En el cas dels adolescents la no regulació de l'ús de les tecnologies ha interferit en el rendiment acadèmic i en mantenir els hàbits; es mantien tota la nit connectats, per la qual cosa de dia dormien i no es connectaven a les classes on-line de l'institut. No hi ha control extern de l'accés a contingut i molts adolescents i infants accedeixen a contingut inadequat per a la seva edat, com per exemple porno. Mares que claudiquen perquè no poden gestionar les pautes d'ús amb els fills/es. I que claudiquen en general per no poder mantenir l'autoritat ni gestionar la convivència.
- Augment dels conflictes intrafamiliars amb adolescents. Denúncies per part de veïns que truquen a les forces de seguretat. Es van haver de fer retirades de tutela, amb intervenció dels mossos, durant el confinament, ja que les situacions arribaven a un punt d'insostenibilitat. Part d'aquests conflictes relacionals estaven vinculats a les condicions d'habitatge.
- En general hi ha una pèrdua significativa dels hàbits saludables en l'alimentació i el descans. Des del CAP i CSMIJ es detecta un augment de pes en les visites de fins a un 80%. També un col·lapse en l'atenció de casos per trastorns d'alimentació (anorèxia i bulímia). Es considera que l'excés en l'ús de pantalles i el sedentarisme formen part de la casuística d'aquest augment dels trastorns de l'alimentació.
- Dificultats en les famílies a l'hora d'acompanyar als infants en l'escolarització telemàtica. Per la bretxa digital, per manca de competències digitals i de recursos en general.
- Es destaca que l'abús de les pantalles no ha estat només una problemàtica entre els adolescents, també amb infants de primària i d'infantil. Infants molt petits exposats a la pantalla en detriment del seu neurodesenvolupament i dels beneficis del joc simbòlic en aquestes edats.
- Conseqüències en la por, en la vivència del contacte amb l'altre. Això dificulta el treball socioeducatiu amb infants basat en el vincle, la confiança i la calidesa.
- En els conflictes familiars hi ha hagut dificultats dels pares i mares per gestionar-los. Des de mossos se'ns comenta que en famílies que tenien conflictes, però no estaven separades hi ha hagut un maltractament subsidiari de l'infant. Sovint en temps de confinament aquests han participat en els conflictes de parella. Si bé en un principi va haver-hi una absència de denúncies, després van anar apareixent, per part dels veïns que denunciaven les molèsties principalment.
- Dificultats en la gestió de la disciplina per part dels cuidadors.
- En pares separats, on existien conflictes i hi havia establert un règim de custòdia compartida hi ha hagut moltes consultes de cara a com complir el règim de visites i a l'hora preservar la salut i el compliment de l'estat d'alarma. En alguns casos el menor ha estat només amb un dels progenitors durant tot el temps, fet que ha significat una sobrecàrrega d'aquest pare/mare. Hi ha hagut casos d'instrumentalització del menor pel possible contagi, o de la situació de reajustament del règim de visites en benefici del conflicte adult i en detriment del benestar emocional del menor. En un d'aquests casos hi ha hagut un adolescent que ha denunciat per no poder més amb la situació. Això ha passat en famílies amb conflicte previ i en menors ja triangulats pels seus progenitors amb anterioritat.
- La COVID ha visibilitzat moltes situacions que consideràvem normalitzades, però que no ho eren. La pèrdua de l'escola, dels grups d'iguals ha fet que puguem visibilitzar molts factors de risc en el context familiar.

- Canvis en l'organització familiar; pèrdua d'àvies molt presents en la criança, en les que es delegaven moltes tasques i conseqüent desbordament de les mares. En alguns casos el rol del cuidador principal ha canviat de la mare al pare donant bons resultats.
- Casos de famílies amb problemes de salut mental o de consum, en les que els menors s'han vist exposats a la descompensació dels seus pares. Menors que en aquestes situacions passen a ser cuidadors dels pares.
- Les escoles han fet diferents propostes de classes telemàtiques, algunes eren més laxes i altres exigien més implicació i esforç de les famílies i els alumnes. Això ha creat diferències.

Ens ha funcionat...

- A nivell famílies, ha funcionat la contenció i l'acompanyament emocional. Donar resposta a les necessitats emergents que anaven sortint. Amb infants i adolescents generar espais a l'entorn virtual perquè es relacionessin i forjar vincles. Donar suport educatiu per les classes on-line.
- En el desconfinament va funcionar molt fer el casal d'estiu, tenir un espai de relació, de contacte amb la natura, amb el joc. Es va notar un canvi molt positiu en fills i famílies.
- Com a reflexió, el poder connectar amb les vulnerabilitats, tant els professionals com les usuàries. Important com a professionals convidar a plantejar-nos primer com estem com a pares i mares, per poder després connectar amb les necessitats dels fills.

Ens ha dificultat...

- La manca de recursos i de recursos tecnològics. Tenir una demanda més gran que la capacitat de donar resposta en el personal. Sensació de carència, de no arribar. Moltes demandes de necessitats bàsiques (ajuts) que requerien molt de temps de gestió i burocràcia.

GRUP 3 – DEBAT COVID XARXA INFÀNCIA DEL PRAT DE LLOBREGAT

Dret a un tracte just

Temes clau

Tracte just per raó de gènere, origen, ètnia, orientació sexual, risc social, diversitat funcional...

Impactes de la COVID...

- Les famílies que han pogut mantenir la feina i fer teletreball han tingut una bona evolució. La bretxa digital i la competència digital, han estat clau juntament amb la situació laboral de les famílies.
- Arran del confinament, hem detectat infants amb dificultats de socialització en 0-3 anys, a causa de la poca relació amb familiars i d'altres infants. La matrícula aquest curs a les escoles bressol va caure i a poc a poc es va recuperant.
- La gestió emocional és un tema fonamental, condicionarà una generació la COVID i totes les seves conseqüències? Els primers estudis ens diuen que el trencament de trajectòries és catastròfic especialment en els i les joves.

- La pandèmia ha unificat la situació de feblesa, de fragilitat de moltes famílies, s'igualen algunes de les circumstàncies prèvies a causa de la bretxa digital, a la soledat, la manca de relacions entre iguals, d'activitats d'enriquiment. La COVID ha fet augmentar el volum de persones que atensem des dels serveis.
- Teníem una societat del benestar amb grans carències per a una part de la societat i no tolerància al fracàs, la COVID és un motiu per canviar les formes de vida, com una situació de guerra o de postguerra.
- En positiu, cal dir que prou flexibilitat han tingut infants i adolescents, sort de les pantalles per a les relacions, oci... Hi ha infants i adolescents que han fet de cuidadors/es, han agafat més responsabilitats en petites dosis és positiu, sempre que no hi hagi patiment o pèrdua. També s'ha après a viure amb incertesa, a gestionar-la millor o pitjor.
- Els serveis de salut detecten un augment de consum de l'alcohol entre adolescents i joves, els botellons il·legals com a forma de transgredir.
- El SIAD té un servei per atendre a fills i filles de víctimes de violència de gènere. Es feien videoconferències durant el confinament per veure com estaven els menors i hi havia dues situacions bàsicament en funció de si hi havia convivència amb el progenitor agressor. Si n'hi havia, la situació s'agreuja molt. En canvi, on no hi havia convivència, la situació va millorar.
- A salut els infants i adolescents usuaris/es han desaparegut, molta atenció telefònica i on-line i la bretxa digital marcava l'accés als serveis.
- Ens hem adonat que estem molt poc preparades com a societat per a l'accés i educació digital.
- Molts infants i joves no tenen eines per estudiar o desenvolupar-se en l'entorn virtual i no ho estem integrant. Hi ha "ciberserveis" que vam impulsar des de l'Ajuntament i no van acabar de funcionar.
- Preocupa molt l'absentisme en els infants de famílies d'ètnia gitana, que ha augmentat molt amb la por al contagi. En canvi, les famílies es troben entre elles i creixen els contagis, però no van a espais escolars. A l'escola bressol es va reduir la matrícula i ara comença a remuntar.

Ens ha funcionat...

- Fer molta atenció telefònica a les famílies amb situació de risc, flexibilitzar l'ús de pantalles.
- Les famílies tenien molt d'interès de les propostes de vídeos i activitats on-line que feien a les llars d'infants durant el confinament.
- Les eines on-line ens permeten estar dins de la llar, tenim més informació. Per exemple, des del CDIAP En alguns casos es segueix fent les consultes per videoconferència.
- El treball en xarxa entre els serveis és clau, l'acompanyament en les competències digitals i educar els infants i adolescents en aquest àmbit.
- Durant tot aquest any ha estat clau de ser-hi, amb presència física o virtual, s'ha transformat els serveis i les dinàmiques on estan els i les adolescents. S'ha ampliat els serveis de gestió emocional que són un tema clau.
- Des del SIAD es van donar eines per a les dones primer de forma presencial i quan es va poder obrir, a nivell presencial. Les dones no tenen por a venir, algunes persones grans es mantenen amb l'opció telefònica.
- Hi ha una necessitat de proximitat, de compartir el malestar i sempre que es pot de fer trobades presencials.

- Des de Salut s'ha impulsat tallers sobre **com hem après a viure amb la COVID-19?** A primària i secundària i també famílies per tractar tot el que ha passat des de l'àmbit emocional, pèrdues de familiars, les prohibicions... és clau que els infants es vagin expressant, també les famílies.
- Cal posar en valor els infants, adolescents i famílies que han estat capaces de superar-se, encara que també hi ha un cansament general de tots els serveis.

1. Plenari final

Grup 1: Dret a Serveis de Qualitat.

Principals temes que han sorgit:

- Tema de la por: por a anar als serveis, dispositius, por a sortir al carrer.
- Tema de la urgència: La resposta ha hagut de ser molt urgent en tots els àmbits (tant recursos com alimentació com aspectes emocionals).
- Tema de l'atenció emocional, de l'escolta

Dificultats:

- Tancament, la distància, treball on-line, manca d'espais de relació
- Àmbit de la discapacitat. Manca de formació a atendre infants amb discapacitat funcional i física.
- Dificultats en la gestió en la utilització dels recursos.

Ha funcionat:

- S'ha generat molta connexió, molta escolta, molt treball amb les famílies
- Més relació entre serveis
- Capacitat de readaptació que tenen els infants
- S'ha posat molt en valor el servei públic que ha intentat adaptar-se a les circumstàncies.

Grup 2: Entorns segurs

- Habitatge com a condicionant i dificultats que això ha portat a nivell de conflictivitat.
- Pèrdua d'espais de socialització, que han fet que nens i nenes que ja estaven al límit hagin explotat.
- Tema de les pantalles, accés a continguts sense control com la pornografia. Trampolí cap a patrons additius. Exposició excessiva d'infants molt petits a pantalles per pares i mares sobre passats.
- Conflictivitat i incapacitat de donar resposta.
- Familiars amb responsabilitats compartides – han generat moltes consultes de com distribuir les responsabilitats. Conflictes perquè s'ha instrumentalitzat el tema del contagi.

- Les escoles han fet la seva proposta on-line de manera molt diferent. S'ha fet present l'existència d'una bretxa digital. Escoles que estaven molt presents i d'altre sobre passades per l'exigència. (Pares i mares fent de mestres / pares fent de mediadors, etc.).
- Trastorns d'alimentació: augment de pes, i importància del servei de menjador que ofereix àpats saludables i detecció d'hàbits sans.
- Pèrdua d'hàbits saludables en relació amb el descans (nens connectats a les pantalles i no dormen les hores...).
- Conseqüències de l'abús de les pantalles després del confinament.

Ha funcionat:

- Acompanyament emocional.
- Atenció a les necessitats bàsiques del moment i que la gent se sentís atesa.
- Suport a les necessitats educatives.
- Crear un espai virtual on interrelacionar-se, orientat a construir vincles.
- Prendre consciència de les vulnerabilitats i les fragilitats nostres com a professionals.
- Validar i reconèixer les fragilitats pròpies per poder acompanyar i reconnectar amb l'infant.
- Situacions que no estaven detectades com de risc i que s'han visibilitat. S'ha fet visible com l'escola, l'esplai i les extraescolars són espais que contenen molt.

Ha faltat:

- Manca de recursos (com pot ser una manca de recursos digitals i tecnològics).
- Sensació de no donar l'abast, per l'allau de demandes, necessitat de gestionar moltes ajudes.
- Tràmits burocràtics.
- Sensació de frustració i impotència (no arribar).

Grup 3: Tracte just

- La COVID ens ha unit en la fragilitat. A través de la COVID algunes de les diferències entre col·lectius s'esborren perquè sorgeix una nova escletxa que genera noves desigualtats (bretxa digital) i uneix en la fragilitat.
- Estem en la trinxera donant resposta en el dia a dia i hauríem de tenir una visió més llarga. S'estan trencant trajectòries educatives, de transició escola/treball. Aquests aspectes poden tenir un impacte en les nostres vides i encara més en els col·lectius més fràgils i vulnerables.
- Absentisme d'alumnat de famílies d'ètnia gitana, a partir d'un argument de por a l'escola, però amb altres conductes en què no es dona aquesta por.
- Competències digitals com a element molt important a treballar més enllà de la bretxa
- Escolta i acompanyament. Les videoconferències han permès entrar al domicili, cosa que abans no es podia fer. Permet veure més l'infant en el seu entorn familiar.

- Trucades com a eina per poder compartir. (El que és important és ser-hi, que hi hagi un acompanyament).
- Des de salut s'han fet tallers sobre la manera com han viscut la COVID per intentar compartir a nivell emocional el que ha passat i com s'ha viscut.

Positiu

- Ha permès a algunes famílies a empoderar-se i superar la situació. Infants i adolescents que han agafat responsabilitats. Ha pogut ajudar a trobar-se i a enfortir i superar-ho.
- Escola bressol i dificultats de socialització. Baixada de la matrícula i ara s'està recuperant.
- Els serveis de salut han perdut el fil amb infants i adolescents i s'estan tornant a recuperar.

Debat final

- Els infants durant el confinament estaven exposats a compartir trastorns i consums amb pares i mares.
- Violència de gènere a les llars amb famílies que estaven juntes.
- En positiu, adolescents que tenien moltes dificultats per aixecar-se i anar a l'escola puntualment, durant la COVID es connectaven i rendien. Ja que els absentistes van poder estar a casa. (Aquest aspecte ha estat un treball de tota la xarxa).
- Ha hagut un esforç molt gran de les escoles del Prat per connectar amb les famílies.
- La relació via WhatsApp s'ha fet amb el número personal i això no s'hauria de fer. Hauria d'haver-hi un canvi en l'estructura en la manera de comunicar-se en el treball conjunt.
- Sobre-exposició a utilitzar tots els recursos del mòbil per comunicar-se
- Han sortit problemes de famílies que abans no estaven detectats.
- Hi ha hagut una feina molt gran a nivell de xarxa, i això ha estat possible perquè la xarxa ja estava
- Hi ha hagut un augment de l'ús de les pantalles en un moment en què les pantalles ja eren un problema. Això alimenta problemes, assetjament, sobreexposició... i els pares no saben com treballar-ho. Nens des d'edat molt petits entrant en relació amb desconeguts. Plantejar-se com es pot treballar aquest augment des dels serveis en un futur.
- En entorn més normalitzat en el retorn, això s'ha anat recuperant a deixar les pantalles, però n'hi haurà que quedaran enganxats. No tots es desvincularan.
- A salut estan fent tallers preventius. Es feien fa anys i aquest any pot ser molt més importants que es facin.
- S'ha de fer molta educació amb famílies.
- Introduir nous indicadors en relació amb la utilització de pantalles? → perill de crear un indicador de risc amb una conducta que és normal i habitual per tothom.

- “Dar infància a la niñez”. La infància protegeix al nen, i quan no hi ha infància, entren en perill. El bon vincle, la consciència de la connexió i la relació com a manera de prevenció – i saber que quan hi ha una pantalla es perd el vincle.
- Mal ús de les pantalles és en detriment de la mala comunicació que pugui existir en el nucli familiar. La millor prevenció és un bon vincle entre els membres de la família. Intentar educar les famílies amb consciència respecte a aquest tema.